

Невицький Омелян (1878 – 1939) – громадсько-політичний діяч Закарпаття. Народився в с.Єдльова Шаришського комітату (Словаччина) в сім'ї священника. Після закінчення Пряшівської та Будапештської богословських семінарій здобув також диплом Будапештського університету (1903). Після висвячення на греко-католицького священника отримав парафію в с.Уяк Спішського комітату, одночасно працюючи викладачем Пряшівської учительської семінарії. Після розпаду Австро-Угорської монархії активно включився в політичну діяльність, притримуючись чіткої української орієнтації. 8 листопада 1918 О.Н. виступив ініціатором створення Любовнянської (Спішський комітат) Руської народної ради, яка 19 листопада була перенесена до Пряшева. При обох головах ради (М.Михалич, А.Бескид) О.Н. був провідником. Він організував кілька народних віч у Бардієві, Свиднику, Межилаборцях і Гуменному, на яких були прийняті резолюції про возз'єднання з Україною (1918). Учасник Всекарпатського конгресу 21 січня 1919, один з ініціаторів створення товариства «Просвіта» в Ужгороді (1920). Яскраво виражена українська позиція О.Н. була не до вподоби чехословацьким властям, які намагалися його скомпрометувати. Переконавшись, що Прага не збирається найближчим часом надати краю автономні права, він емігрував до Америки. Проживаючи на еміграції (1922-1939), О.Н. продовжував критикувати уряд ЧСР за невиконання взятих на себе зобов'язань. У США став священником Пітсбурзького руського екзархату, а коли в Карпатській Україні відбувалися державотворчі події 1938-1939, взяв у них активну участь, як організатор заходів підтримки. О.Н. організував і був головою Комітету Оборони Карпатської України, який видавав відозви, влаштовував віче, проводив велику роботу по зібранню коштів для уряду А.Волошина. У своїх численних виступах він постійно закликав до єдності закарпатських емігрантів, поділених на два табори народовецький (український) і русофільський.

Література: Вегеш М. Омелян Невицький – піонер національного відродження Закарпаття // Календар «Просвіти» на 1995 рік. – Ужгород, 1995. – С.166-167; Вегеш М.М., Горват Л.В. Карпатська Україна 1938-1939 років в портретах. – Ужгород, 2000. – С.54-57; Магочій П.Р. Формування національної самосвідомості: Підкарпатська Русь (1848-1948). – Ужгород, 1994. – С.184. **М.М.Вегеш**